

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (hierna: besluit) stelt regels ter uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015). Dit besluit vervangt het Besluit maatschappelijke ondersteuning (hierna: Bmo). Laatstgenoemd besluit is vervallen bij de inwerkingtreding van de Wmo 2015. De inhoud van het besluit is grotendeels gelijk aan de inhoud van het Bmo. Ter zake wordt ook verwezen naar de transponeringstabel die als bijlage bij deze toelichting is gevoegd.

De belangrijkste onderdelen van het besluit betreffen:

- de bijdrage in de kosten van een maatwerkvoorziening (hoofdstuk 3);
- nadere regels met betrekking tot het advies en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK) (hoofdstuk 4), en
- de continuïteit van de hulpverleningsrelatie (hoofdstuk 5).

Als gevolg van de Wmo 2015 en dit besluit is het tevens noodzakelijk een aantal andere besluiten aan te passen. Hiertoe strekt hoofdstuk 6 van het besluit.

2. Bijdrage in de kosten van een maatwerkvoorziening

De Wmo 2015 regelt, voortbouwend op hetgeen in de 'oude' Wet maatschappelijke ondersteuning (hierna: Wmo) was geregeld, de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het ondersteunen van mensen die er niet op eigen kracht of met hulp van hun sociale netwerk in slagen zelfredzaam te zijn of te participeren in de samenleving. Gemeenten bepalen wanneer iemand voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt. De gemeenteraad is vrij om bij verordening te bepalen dat voor een maatwerkvoorziening, al dan niet in de vorm van een persoongebonden budget, een bijdrage in de kosten verschuldigd is (artikelen 2.1.4, eerste lid, onderdeel b, en 2.1.5, eerste lid, van de Wmo 2015). Het is van groot belang dat maatschappelijke ondersteuning beschikbaar is voor degenen die daarop zijn aangewezen, ongeacht de hoogte van het inkomen en/of het vermogen. Ook is het van belang dat financieel draagkrachtige cliënten een beroep op maatschappelijke ondersteuning kunnen doen als zij niet in staat zijn dit zelf te organiseren.

De bijdrage in de kosten kan afhankelijk worden gesteld van het inkomen en het vermogen. Dit besluit bevat nadere regels om te borgen dat in alle gemeenten een uniforme systematiek voor het vaststellen van inkomens- en vermogensafhankelijke bijdragen wordt gehanteerd. Het wordt voor gemeenten mogelijk voor alle maatwerkvoorzieningen een bijdrage in de kosten te vragen inclusief een bijdrage in de kosten voor woningaanpassingen voor jeugdigen onder de 18 jaar. De bijdragesystematiek voor maatwerkvoorzieningen is ten opzichte van het Bmo slechts in geringe mate gewijzigd.

Gemeenten kunnen een bijdrage in de kosten opleggen zolang iemand van de maatwerkvoorziening gebruik maakt, met als maximum de kostprijs van de voorziening

(artikel 2.1.4, derde lid, van de Wmo 2015). Al sinds 2014 gold voor gemeenten op basis van het Bmo geen vaste periode van 39 perioden van 4 weken (3 jaar) meer waarvoor een eigen bijdrage voor roerende zaken en woningaanpassingen in eigendom kon worden gevraagd.

De zogenaamde Wtcg-korting van 33% voor de eigen bijdragen van extramurale zorg is conform het Regeerakkoord per 1 januari 2015 afgeschaft en maakt derhalve ook geen onderdeel meer uit van dit besluit.

Dit besluit bevat in hoofdstuk 3 een uniforme systematiek voor het vaststellen van inkomens- en vermogensafhankelijke bijdragen in de kosten; alle gemeenten dienen deze uniforme systematiek te hanteren. Zo is geregeld welke inkomensafhankelijke maxima gelden en hoe die berekend worden. Deze kent drie parameters ter berekening van de hoogte van de bijdrage in de kosten, te weten:

- het maximale bedrag per periode van vier weken voor cliënten tot het startpunt van het inkomensafhankelijk deel (een minimaal maximum),
- het startpunt van het inkomensafhankelijk deel, en
- het marginaal tarief.

De waarden van de parameters worden (jaarlijks) landelijk vastgesteld en betreffen maxima. De gemeenteraad is vrij om lagere waarden van de parameters te hanteren en lagere bijdragen in de kosten te heffen. De gemeenteraad heeft daardoor voldoende armslag om een bijdragebeleid te voeren, zonder dat sprake is van het voeren van inkomensbeleid in die zin dat er door de gemeenteraad meer opgelegd wordt dan het bij wettelijk voorschrift geregelde maximum. Voor opvang en beschermd wonen geldt dat de cliënt altijd een bedrag voor zak- en kleedgeld tot zijn beschikking moet houden.

De vaststelling en de inning van de bijdragen in de kosten voor maatwerkvoorzieningen wordt in beginsel uitgevoerd door het Centraal Administratie Kantoor (hierna: CAK). Het CAK beschikt over ervaring en deskundigheid op het gebied van het berekenen, vaststellen en innen van bijdragen. Meer concreet is het CAK verantwoordelijk voor het vaststellen en innen van in natura verstrekte maatwerkvoorzieningen en voor voorzieningen waarvoor een persoonsgebonden budget is verstrekt.

Voor het vaststellen en innen in de kosten van opvang zijn gemeenten bevoegd bij verordening een andere instantie aan te wijzen. Deze bijdragen worden, zoals al jarenlang voor de opvang gebruikelijk is, in mandaat door de desbetreffende instanties vastgesteld (voor zover de gemeente niet zelf de bijdrage vaststelt en int voor uitkeringsgerechtigden). Deze praktijk wordt gecontinueerd. Als de gemeente het vaststellen en innen van de bijdragen voor opvang aan een andere instantie opdraagt, moet zij ervoor zorgen dat aan het CAK een mededeling wordt gedaan van de opgelegde bijdragen, opdat het CAK de anticumulatie bepaling kan toepassen en gegarandeerd wordt dat het zak- en kleedgeld voor de cliënt beschikbaar blijft.

Met betrekking tot de toegang tot algemene voorzieningen en de mogelijkheden voor het heffen van een bijdrage voor algemene voorzieningen wijzigt er niets ten opzichte van de Wmo. De gemeenteraad legt het beleid ten aanzien van bijdragen voor algemene voorzieningen vast in de verordening. Gemeenten blijven vrij waar het gaat om het vragen van bijdragen voor algemene voorzieningen en kunnen groepen ingezetenen benoemen die in aanmerking komen voor een korting op deze bijdrage.

Met de inwerkingtreding van de Wmo 2015 zijn bepaalde aanspraken ingevolge de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (hierna: AWBZ) per 1 januari 2015 vervallen. In de Wmo 2015 is voorzien in een overgangsregime. De hoofdregel hiervan is dat personen die de in artikel 7.1, onder a, b, d en e, van de Wmo 2015 genoemde zorg ontvangen vanaf 1 januari 2015, gedurende de looptijd van hun indicatiebesluit maar uiterlijk tot het einde van 2015, recht houden op die zorg, onder de condities die daarvoor onder de AWBZ van toepassing waren. Concreet houdt dit ook in dat de bijdrage die zij op grond van het Bijdragebesluit zorg verschuldigd waren gedurende de looptijd van hun indicatiebesluit verschuldigd blijven.

3. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

PM

4. Continuïteit hulpverleningsrelatie

Op grond van artikel 2.6.5 van de Wmo 2015 is de aanbieder aan welke een overheidsopdracht voor het leveren van een voorziening wordt gegund verplicht te overleggen met de aanbieder of aanbieders die voor hem in opdracht van het college die voorziening leverden. Meer concreet gaat het om de overname van het betrokken personeel. Dit is een belangrijke voorwaarde voor continuïteit in de relatie tussen de cliënt en de hulpverlener. Het is van belang voor de cliënt om niet onnodig vaak met nieuw personeel en andere werkwijzen te worden geconfronteerd. Dat de cliënt niet altijd hetzelfde gezicht blijft zien is onvermijdelijk. Het bevordert echter de continuïteit van de geboden ondersteuning wanneer de vertrouwde hulpverlener aan de cliënt verbonden blijft en draagt bij aan de mate waarin de cliënt continuïteit van de ondersteuning ervaart.

Om die continuïteit zoveel mogelijk te (blijven) waarborgen, zullen gemeenten onder andere tijdig moeten starten met hun inkoopprocedures. Dit vergt een zorgvuldige voorbereiding, zodat de levering van maatwerkvoorzieningen - vanzelfsprekend niet zijnde hulpmiddelen of woningaanpassingen - op basis van een nieuwe overeenkomst aanvangt op het moment dat de bestaande overeenkomst afloopt. In de situatie dat andere aanbieders de ondersteuning gaan leveren, maar ook in de situatie dat de ondersteuning op een andere manier geleverd moet worden, geldt hetzelfde.

In aanloop naar de aanvang van de nieuwe overeenkomsten zullen gemeenten derhalve adequate voorbereidingen moeten treffen. Enerzijds om de contracten op elkaar aan te laten sluiten en anderzijds om zoveel mogelijk te waarborgen dat er voor de werknemers van de aanbieders die de maatwerkvoorzieningen leveren zo min mogelijk onzekerheid bestaat over hun arbeidsrechtelijke positie. Werknemers dienen tijdig geïnformeerd te worden of zij bij een opvolgende aanbieder kunnen werken en tegen welke arbeidsvoorwaarden zij daar aan de slag kunnen gaan. In dit proces van overname van personeel hebben werkgevers en werknemers een eigen verantwoordelijkheid, mede gelet op de afspraken hieromtrent in de collectieve arbeidsovereenkomst voor verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg (cao vvt). De

gemeenten dienen erop toe te zien dat er zorgvuldig overleg plaatsvindt tussen de betrokkenen.

In het licht van vorenstaande worden gemeenten verplicht om bij het verlenen van de opdracht voor het leveren van maatwerkvoorzieningen de aanbieders in ieder geval rekening te laten houden met de mate waarin zij zorg dragen voor de continuïteit van de relatie tussen de cliënt en de hulpverlener. Dit kan bijvoorbeeld door te vragen of de potentiële aanbieders expliciet in hun plannen aangeven op welke wijze zij, daar waar dat mogelijk is, de bestaande relatie tussen cliënt en vertrouwde hulpverlener zullen vormgeven en hoe deze vormgeving bijdraagt aan de doelstellingen van de gemeenten. Gemeenten moeten in hun opdrachtverlening rekening houden met de toelichting die aanbieders hiervoor geven. Dit betekent echter niet dat er voor de cliënt een recht bestaat op continuïteit van de bestaande relatie met zijn hulpverlener.

Een belangrijke voorwaarde voor een goede invulling van de verplichting om zorg te dragen voor continuïteit is dat aanbieders door gemeenten aangesproken kunnen worden op hun verantwoordelijkheid om met degenen die laatstelijk vóór dan wel ná hem in opdracht van de gemeente de maatwerkvoorzieningen hebben verleend dan wel gaan verlenen, in overleg te treden over de overname van het betrokken personeel. Daarom is aan gemeenten opgedragen om dit in de overeenkomst met de aanbieder als verplichting op te nemen (artikel 5.1, eerste lid, van het besluit). Daarmee wordt het naleven van deze conditie ook een contractuele verplichting voor aanbieders, zodat de gemeente aan het niet naleven daarvan (indien noodzakelijk) consequenties kan verbinden.

Voorts worden nadere regels gesteld met betrekking tot de minimale lengte van de periode tussen de afronding van de inkoopprocedure van de maatwerkvoorzieningen en het in werking treden van de nieuwe overeenkomsten (artikel 5.1, tweede lid, van het besluit). Door een minimale lengte van drie maanden voor te schrijven tussen de afronding van de inkoopprocedure en het in werking treden van de nieuwe overeenkomsten wordt de periode van onzekerheid die kan ontstaan voor cliënten en (soms reeds ontslagen) hulpverleners zo kort mogelijk gehouden. Vooral wanneer een aanbieder van een maatwerkvoorziening reeds voorafgaand aan het aflopen van het contract met de gemeente en nog voor de afronding van de nieuwe inkoopprocedure, besluit om collectief ontslag aan te vragen, wordt de onzekere periode voor cliënten en hulpverleners door deze maatregel enigszins beperkt. Aanbieders en gemeenten dienen de genoemde (minimale) periode te gebruiken om zorgvuldig te overleggen over overname van (soms reeds ontslagen) personeel, adequaat invulling te geven aan de werknemers- en werkgeversverplichtingen die ter zake van toepassing zijn en het toezicht daarop. Uiteraard bestaat de mogelijkheid om de periode tussen de afronding van de inkoopprocedure en het in werking treden van de nieuwe overeenkomsten langer dan drie maanden te laten duren; dit zal de continuïteit nog meer ten goede komen.

5. Vermindering regeldruk

De regeldruk, die gepaard gaat met dit besluit, wijkt slechts zeer beperkt af van het Bmo, zoals dat tot 1 januari 2015 gold. De regelgeving blijft grotendeels in stand. In

hoofdstuk 8 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij de Wmo 2015¹ staat beschreven hoe de Wmo 2015 bijdraagt aan een vermindering van de regeldruk voor zowel cliënten, aanbieders als gemeenten. Dit besluit is een nadere uitwerking van de Wmo 2015 en zal in lijn met de Wmo 2015 een beperkte vermindering van de regeldruk realiseren.

Een aantal van de aanbevelingen, die zijn opgenomen in het onderzoek naar regeldruk hervorming langdurige zorg, en die zijn gericht op verdere vermindering van de regeldruk is betrokken in de afspraken met gemeenten en andere bij de hervorming van de langdurige zorg en ondersteuning betrokken organisaties.

Gemeenten hebben een grote mate van beleidsvrijheid bij de uitvoering van de Wmo 2015. Dit geldt onder andere voor het inrichten van het ondersteuningsaanbod en de bijdragesystematiek. Voor de eigen bijdrage voor extramurale AWBZ-zorg gold dezelfde systematiek als voor de eigen bijdrage voor individuele voorzieningen op grond van het Bmo. De bijdragesystematiek voor maatwerkvoorzieningen op grond van dit besluit en de rol hierbij van het CAK blijft grotendeels ongewijzigd.

6. Fraudetoets

Aan diverse partijen is gevraagd om dit besluit te beoordelen op fraudegevoeligheid. Het OM, de NZa, de Belastingdienst, de Inspectie-SZW, de VNG, het IGZ, de SVB en het CAK zijn gevraagd om een fraudetoets uit te voeren. Dit heeft geleid tot de volgende opmerkingen.

Volgens IGZ zijn de gehanteerde definities duidelijk interpreteerbaar. IGZ ziet risico's op het gebied van continuïteit van de zorg. Zij stelt daarbij dat het onduidelijk is aan welke eisen de oude en nieuwe aanbieder moet voldoen om goede kwaliteit te kunnen leveren. Daarnaast constateert zij dat er een mogelijkheid bestaat van een onterechte aanspraak op ondersteuning en onterechte declaratie van voorzieningen omdat niet is omschreven hoe de indicatiestelling plaats moet vinden en onduidelijk is hoe getoetst wordt of de geïndiceerde ondersteuning daadwerkelijk geleverd wordt.

De SVB benoemt geen concrete mogelijkheden tot fraude in het kader van het besluit.

Het CAK geeft aan dat zonder goede controlemechanismen meer kan worden gedeclareerd dan verleend en dat fraude op dit onderdeel dus mogelijk is. CAK geeft hierbij aan dat de klant de rekening van de verleende zorg ontvangt en daarmee de geleverde zorg kan controleren. Daarnaast hebben gemeenten mogelijkheden om aanbieders te controleren.

De Inspectie-SZW benoemt de inkomenstoets en de vermogenstoets van cliënten als elementen waarmee gefraudeerd kan worden.

Met betrekking tot de opmerkingen van IGZ over kwaliteitseisen van aanbieders wordt opgemerkt dat de gemeente niet verantwoordelijk wordt voor lijfgebonden zorg en die kwetsbare groep mensen. De VNG zal zich inspannen om samen met gemeenten, (landelijke) organisaties van cliënten, aanbieders en zorgverzekeraars, te komen tot

---

¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3.

landelijke kwaliteitsstandaarden. Die zullen betrekking hebben op aspecten als veiligheid en bejegening, de inrichting van het gemeentelijk onderzoeksproces en op criteria voor samenhangende zorg en ondersteuning. In de schriftelijke behandeling van de Wmo 2015 heb ik opgemerkt dat ik gebruik zal kunnen maken van mijn bevoegdheid om bij algemene maatregel van bestuur landelijke kwaliteitseisen te stellen, indien de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning op landelijk niveau in het gedrang komt.

Met betrekking tot het punt over declaratiefraude dat het CAK noemt van niet geleverde voorzieningen wordt het volgende opgemerkt. De decentralisatie van verantwoordelijkheden van het Rijk naar gemeenten leidt er toe dat gemeenten niet alleen verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van het beleid en de uitvoering van de maatschappelijk ondersteuning, maar ook voor het toezicht op de uitvoering en de handhaving. De vormgeving van de materiële controles op gedeclareerde ondersteuning behoort ook tot deze handhavingstaken.

De door de Inspectie van SZW gesignaleerde mogelijkheid tot fraude rondom de inkomenstoets en vermogenstoets heeft een bredere context dan de Wmo 2015. Het genoemde risico op fraude wordt aanmerkelijk beperkt doordat de toets op inkomen en vermogen door het CAK plaatsvindt op basis van gegevens van de belastingdienst en doordat de mogelijkheid bestaat om de bijdrage te herzien tot uiterlijk 24 maanden na het tijdstip waarop het CAK in kennis is gesteld van de omstandigheid die aanleiding geeft tot de wijziging.

Gemeenten hebben al veel ervaring met fraudebeleid in het kader van de Wet werk en bijstand. Vanuit het transitiebureau Wmo van de Vng en VWS zullen gemeenten ondersteund worden met het opzetten van fraudebeleid voor de nieuwe taken.

7. Ontvangen reacties en adviezen

Het voorlopig ontwerp van het besluit, dat op 9 april 2014 met het oog op de kamerbehandeling van de Wmo 2015 aan de Tweede Kamer is gestuurd, is voor consultatie aan de VNG voorgelegd. De VNG heeft in vervolg daarop aangegeven geen inhoudelijke opmerkingen te hebben.

II. Artikelsgewijs

Hoofdstuk 1. Begripsbepalingen

Artikel 1.1

grondslag sparen en beleggen

Onder de 'grondslag sparen en beleggen' wordt verstaan de rendementsgrondslag aan het begin van het peiljaar voor zover die rendementsgrondslag meer bedraagt dan het heffingvrije vermogen (zie artikel 5.2, eerste lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001). De begripsomschrijving is gelijk aan die in het Bmo.

inkomen

Indien over een peiljaar een aanslag of navorderingsaanslag inkomstenbelasting is of wordt vastgesteld wordt onder 'inkomen' verstaan het na afloop van dat peiljaar van de persoon aan wie een maatwerkvoorziening is of wordt verstrekt over dat peiljaar laatst bepaalde verzamelinkomen (zie artikel 21, onderdeel e, onder 1°, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen). Indien over een kalenderjaar geen aanslag of navorderingsaanslag inkomstenbelasting is of wordt vastgesteld wordt onder 'inkomen' verstaan het na afloop van dat peiljaar van betrokkene over dat peiljaar laatst bepaalde belastbare loon (zie artikel 21, onderdeel e, onder 2°, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen). Deze begripsomschrijving stond ook al in het Bmo.

peiljaar

Peiljaar is het tweede kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin aan een persoon maatschappelijke ondersteuning is verleend. Inhoudelijk sluit deze begripsomschrijving aan bij die van 'peiljaar' in het Bmo.

verklaring omtrent gedrag

Een verklaring omtrent het gedrag is een verklaring dat uit een onderzoek dat naar het gedrag van de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon is gedaan, gelet op het risico voor de samenleving in verband met het doel waarvoor de afgifte is gevraagd en na afweging van het belang van betrokkene, niet is gebleken van bezwaren tegen die natuurlijke persoon of rechtspersoon.

vermogen

Het vermogen van een persoon aan wie maatschappelijke ondersteuning² is verleend respectievelijk van zijn echtgenoot is het verschil tussen zijn vermogensgrondslag en de op hem toegepaste verminderingen, bedoeld in artikel 1.2, vierde en vijfde lid, van het besluit. Meer concreet gaat het om ontvangen eenmalige uitkeringen op grond van artikel 47 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. Indien het bedrag van

---

² Hieronder wordt tevens verstaan: degene die ten behoeve van een minderjarige cliënt een bijdrage verschuldigd is als bedoeld in artikel 2.1.5 van de Wmo 2015.

de betreffende eenmalige uitkeringen de vermogensgrondslag overtreft, wordt dit deel voor de echtgenoot als vermindering toegepast. Het vermogen bedraagt ten minste nul, nooit minder. De inhoud van de omschrijving sluit aan bij dat van 'vermogen' in het Bmo.

Artikel 1.2

In dit artikel is geregeld wat de vaststelling van het vermogen van de persoon aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend respectievelijk van zijn echtgenoot voor de vermogensinkomensbijtelling (hierna: VIB) betekent. De inhoud van dit artikel is gelijk aan dat van artikel 1.1 van het Bmo.

De individuele bepaling van het vermogen van de persoon aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend respectievelijk van zijn echtgenoot maakt ook de berekeningswijze van de VIB duidelijk in het geval van verandering met betrekking tot het partnerschap na het peiljaar.

Het eerste lid bepaalt dat het vermogen voor de VIB van de persoon aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend respectievelijk zijn echtgenoot voor de Wmo 2015 overeenkomt met het verschil tussen de voor hem geldende vermogensgrondslag en de op basis van het vierde en vijfde lid voor hem geldende verminderingen. In artikel 1.1.2 van de Wmo 2015 is omschreven wat onder echtgenoot moet worden verstaan.

De vermogensgrondslag is ingevolge het tweede lid de grondslag die tot voordeel uit sparen en beleggen over het peiljaar heeft geleid voor de persoon aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend respectievelijk zijn echtgenoot. Het betreft hier:

- a. zijn grondslag sparen en beleggen indien hij niet over het gehele peiljaar dezelfde fiscale partner had, of
- b. indien hij over het gehele peiljaar wel dezelfde partner voor de inkomstenbelasting had: het aan hem toegerekende deel van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen van hem en zijn fiscale partner.

Het heffingvrije vermogen blijft uiteraard bij het bepalen van het voordeel uit sparen en beleggen buiten beschouwing. Het maakt dus geen onderdeel uit van de grondslag sparen en beleggen.

Het derde lid ziet op de situatie dat het CAK peiljaarverlegging toepast voor een persoon aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend. Het CAK bepaalt bij peiljaarverlegging de hoogte van de bijdrage in de kosten op basis van de inkomens- en vermogensgegevens over het lopende kalenderjaar. Indien een persoon aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend het gehele kalenderjaar dezelfde echtgenoot heeft, dient het CAK uit te gaan van het aan die persoon toegerekende gedeelte van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen van hem en zijn echtgenoot. De toedeling van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen blijkt pas uit de belastingaangiften over het lopende kalenderjaar die de echtgenoten partners in het daaropvolgend kalenderjaar indienen. In het derde lid wordt dan ook gesproken van te verwachten grondslag sparen en beleggen en het vermoedelijk toe te rekenen gedeelte van de te verwachten gezamenlijke grondslag sparen en beleggen.

In het vierde lid zijn de uitzonderingen op de VIB geregeld. Eenmalige uitkeringen kunnen op aanvraag op de vermogensgrondslag in mindering worden gebracht. Het gaat

om uitkeringen die staan opgesomd in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, en artikel 9bis van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen.

In het vijfde lid is bepaald dat indien het bedrag van de betreffende eenmalige uitkeringen die de vermogensgrondslag van de persoon aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend respectievelijk zijn echtgenoot overtreft, dit voor de echtgenoot als vermindering wordt gehanteerd.

Hoofdstuk 2. Gelijikstelling vreemdeling

Artikel 2.1

In overeenstemming met de artikelen 10 en 11 van de Vreemdelingenwet 2000 bepaalt artikel 1.2.2, eerste lid, van de Wmo 2015 dat een vreemdeling alleen in aanmerking kan komen voor de verlening van een maatwerkvoorziening als hij rechtmatig verblijf houdt in de zin van artikel 8, onderdeel a tot en met e en l, van de Vreemdelingenwet 2000. Ingevolge artikel 1.2.2, derde lid, van de Wmo 2015 kan bij algemene maatregel van bestuur (hierna: amvb) worden bepaald dat ook categorieën van niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen, geheel of gedeeltelijk in aanmerking kunnen komen voor een maatwerkvoorziening. Artikel 2.1 van het besluit voorziet hierin.

In het eerste lid worden voor de toepassing van de Wmo 2015 met een Nederlander gelijkgesteld vreemdelingen die eerder over een verblijfsrecht hebben beschikt en die voor het vervallen van dit verblijfsrecht een aanvraag tot voortgezet verblijf hebben ingediend. Tevens zijn gelijkgesteld die vreemdelingen die, naar aanleiding van een intrekking van een verblijfsrecht, bezwaar hebben gemaakt of beroep hebben ingesteld. De gelijkstelling geldt mede voor vreemdelingen die weliswaar buiten deze termijn bezwaar of beroep hebben ingesteld, doch waarbij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest, zodat artikel 6:11 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) op die termijnoverschrijding toepassing vindt. Het tweede lid regelt wanneer een uit het eerste lid voortvloeiende gelijkstelling eindigt. Dit is het geval wanneer onherroepelijk op de aanvraag, het bezwaar of het beroep is beslist (onderdeel a) en wanneer de uitzetting van de vreemdeling is gelast, tenzij die uitzetting ingevolge de Vreemdelingenwet 2000 of op grond van een rechterlijke beslissing achterwege dient te blijven (onderdeel b).

Nadat de gelijkstelling is komen te vervallen kan nog slechts tot het verlenen van een maatwerkvoorziening worden overgegaan, indien als uitvloeisel van de aanvraag-, bezwaar- of beroepsprocedure alsnog een verblijfsrecht is toegekend.

De tekst van het artikel is identiek aan artikel 1.1a van het Bmo.

Hoofdstuk 3. Bijdrage in de kosten van een maatwerkvoorziening

Artikel 3.1

In artikel 3.1 van het besluit is geregeld welke inkomensafhankelijke maxima gelden en hoe die berekend worden. De gemeenteraad mag wel een lagere bijdrage in de kosten opleggen, maar geen hogere. Daardoor heeft de gemeenteraad voldoende armslag om een bijdragebeleid te voeren, zonder dat sprake is van het voeren van inkomensbeleid in die zin dat er door de gemeenteraad meer opgelegd wordt dan het bij wettelijk voorschrift geregelde maximum. Dat is dus niet toegestaan.

Het eerste lid regelt wat de gemeenteraad maximaal aan bijdrage in de kosten voor de maatwerkvoorzieningen per vier weken mag vragen. Wanneer meerdere bijdragen worden gevraagd, mag de bijdrage voor de verschillende maatwerkvoorzieningen tezamen het maximumbedrag per vier weken niet te boven gaan. Er worden vier groepen onderscheiden:

- a. degenen die ongehuwd zijn en de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt;
- b. degenen die ongehuwd zijn en de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt;
- c. gehuwden waarvan één of beide personen de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft, respectievelijk hebben bereikt;
- d. gehuwden waarvan beide personen de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt.

Volgens artikel 1.1.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wmo 2015 worden onder gehuwden tevens degenen verstaan die als partner zijn geregistreerd. Voorts worden als gehuwden mede aangemerkt de ongehuwde meerderjarigen die met andere ongehuwde meerderjarigen een gezamenlijke huishouding voeren, tenzij het een bloedverwant betreft in de eerste graad (artikel 1.1.2, tweede lid, onderdeel a, van de Wmo 2015). Van een gezamenlijke huishouding is sprake indien twee personen hun hoofdverblijf in dezelfde woning hebben en zij blijken te dragen voor elkaar door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten van de huishouding dan wel anderszins. Als personen die ongehuwd zijn worden mede aanmerkt degenen die weliswaar gehuwd zijn, maar duurzaam van elkaar gescheiden leven (artikel 1.1.2, tweede lid, onderdeel b, van de Wmo 2015).

De maximale bijdrage in de kosten per periode van vier weken kent de volgende variabelen:

- a. het maximale bedrag per periode van vier weken voor cliënten met een inkomen tot het startpunt van het inkomensafhankelijke deel (een minimaal maximum in de vorm van een vast bedrag);
- b. het startpunt van het inkomensafhankelijke deel van de bijdrage in de kosten;
- c. het marginaal tarief dat van toepassing is op het inkomensafhankelijke deel van de bijdrage in de kosten.

De maximale bijdrage in de kosten per periode van vier weken wordt als volgt berekend:

$$\begin{aligned} & \text{het minimaal maximumbedrag} \\ & + 1/13 \text{ (een periode van 4 weken is } 1/13^{\text{e}} \text{ deel van een kalenderjaar)} \\ & \quad * \text{ het marginaal tarief} \\ & * \text{ (het verschil tussen het bijdrageplichtig inkomen en het startpunt van het inkomensafhankelijke} \\ & \quad \text{deel van de bijdrage in de kosten).} \end{aligned}$$

De bijdrage in de kosten is gelijk aan de feitelijke kosten als deze lager uitvallen dan de op bovenstaande wijze berekende maximale bijdrage in de kosten.

De bedragen, genoemd in het eerste lid, worden jaarlijks aangepast aan de prijsindex voor de gezinsconsumptie. Dit vindt plaats bij ministeriële regeling (artikel 3.8, eerste lid, van het besluit). Voor het kalenderjaar 2015 dient de prijsindex nog in het besluit te

worden verwerkt; de bedragen in het eerste lid zijn dus niet de definitieve voor het jaar 2015 van toepassing zijnde bedragen.

De gemeenten zijn vrij om de maximaal verschuldigde bijdrage in de kosten beneden de in het eerste lid geregelde maxima vast te stellen (tweede lid). Meer concreet betekent dit dat het in het eerste lid genoemde percentage van 15 wel lager mag worden vastgesteld, maar niet hoger kan worden. Datzelfde geldt voor het bedrag van € 19,00, respectievelijk € 27,20. € 19,00 is het maximale bedrag tot het startpunt van het inkomensafhankelijke deel voor de personen die niet gehuwd zijn; voor gehuwden bedraagt dat € 27,20. Het startpunt van het inkomensafhankelijke deel mag hoger worden vastgesteld door de in het eerste lid, genoemde inkomensbedragen te verhogen. De eventuele wijzigingen mogen alleen voor alle in het eerste lid bedoelde groepen van personen in gelijke mate geschieden. Dit betekent dat alleen één afwijking in gelijke omvang ten opzichte van de landelijk geregelde maxima voor alle vier groepen gehanteerd kan worden en geen verschillend bedrag per groep. Aan het slot van het tweede lid, van onderdeel a, staat het begrip 'of'. Voor de goede orde wordt opgemerkt dat dit begrip als 'en/of' moet worden gelezen.

De bijdrage in de kosten is verschuldigd over het resultaat dat staat beschreven in het ter zake door het college vastgestelde besluit tot het verstrekken van de betreffende maatwerkvoorziening. Het besluit betreft een beschikking in de zin van artikel 1:3, tweede lid, van de Awb. De bijdrage in de kosten is niet gerelateerd aan een vaste periode en kan worden gevraagd zolang de cliënt gebruik maakt van de maatwerkvoorziening.³ Het uitgangspunt voor de bijdrage in de kosten is het resultaat dat vooraf wordt afgesproken in plaats van het feitelijk geleverde aantal uren ondersteuning. Dit resultaat kan bijvoorbeeld een 'schoon huis' zijn. Het gemeentebestuur is primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de maatvoorziening (zie artikel 2.1.1, tweede lid, van de Wmo 2015). Indien een cliënt meent dat het afgesproken resultaat met de maatwerkvoorziening in de praktijk niet wordt gerealiseerd, dient hij zich tot het college te wenden. Dit ontslaat hem echter niet van de plicht de bijdrage in de kosten te voldoen.

Het totaal van de bijdragen mag de kostprijs overigens niet te boven gaan. Dit is bepaald in artikel 2.1.4, derde lid, van de Wmo 2015. De gemeenteraad is verplicht in de verordening te bepalen op welke wijze de kostprijs wordt berekend. Onder kostprijs wordt de prijs verstaan waarvoor de gemeente de maatwerkvoorziening bij de aanbieder of leverancier heeft ingekocht of ingehuurd en de eventuele daarin begrepen onderhoudskosten. In het geval van een persoonsgebonden budget overstijgt de totale bijdrage in de kosten dat budget niet.

Volgens het eerste lid is de bijdrage in de kosten verschuldigd voor een periode van vier weken. Het gaat daarbij in een kalenderjaar om twaalf perioden van vier weken en een dertiende periode die meestal vier, maar soms vijf weken bedraagt (derde lid). Daarbij wordt de internationale Westerse kalender gevolgd. Om goed uit te komen, is soms aan het eind van het kalenderjaar een periode van vijf weken nodig. De gekozen indeling van een kalenderjaar in dertien perioden van vier of vijf weken kan tot gevolg hebben,

---

³ Zie ook paragraaf 3.10 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij de Wmo 2015 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 44).

dat de bijdrage in de kosten voor de maatwerkvoorziening, die een persoon bijvoorbeeld gedurende acht weken krijgt, in drie perioden valt.

In het vierde lid, onderdelen a en b, wordt de anticumulatie geregeld. Onderdeel a bepaalt dat indien de cliënt of zijn echtgenoot al een bijdrage in de kosten op grond van artikel 4 of 14 van het Bijdragebesluit zorg verschuldigd is, hij niet tevens een bijdrage in de kosten op grond van het besluit behoeft te voldoen. Volgens het vierde lid, onderdeel b, is geen bijdrage in de kosten van een maatwerkvoorziening verschuldigd indien een instelling voor algemeen maatschappelijk werk, de Raad voor de Kinderbescherming of het AMHK van mening is de verschuldigdheid van een bijdrage in de kosten tot mishandeling, verwaarlozing of ernstige schade voor de opvoeding en ontwikkeling van een minderjarige kunnen leiden. Hierbij moet worden gedacht aan een situatie waarbij de ouder door het betalen van de bijdrage in de kosten over onvoldoende financiële middelen beschikt om de minderjarige te voorzien in zijn primaire levensbehoeften, zoals voldoende eten. Onder 'ouder' wordt verstaan: gezaghebbende ouder, adoptiefouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder. Zie ook artikel 1.1 van de Jeugdwet. Het oordeel tot het verlenen van vrijstelling voor de bijdrage in de kosten voor een maatwerkvoorziening ligt bij het college.

Ingevolge het vijfde lid zijn het eerste en tweede lid niet van toepassing op de bijdrage in de kosten voor beschermd wonen of verblijf in een opvang. Onder 'opvang' wordt verstaan onderdak en begeleiding voor personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving (artikel 1.1.1 van de Wmo 2015). Onder 'beschermd wonen' wordt het wonen in een accommodatie van een instelling met daar bijbehorende toezicht en begeleiding verstaan (artikel 1.1.1 van de Wmo 2015). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3.10.

De inhoud van het artikel sluit goeddeels aan op artikel 4.1 van het Bmo. Wel zijn de inhoud van artikel 4.1, vierde lid, van het Bmo inzake de korting van 33 % en artikel 4.1, zesde lid, van het Bmo inzake het niet verschuldigd zijn van een bijdrage voor een rolstoel vervallen. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt in het soort voorzieningen waarvoor gemeenten een bijdrage in de kosten kunnen vragen. Zie ter zake tevens paragraaf 2 van het algemeen deel van deze nota van toelichting. Artikel 4.1, vijfde lid, van het Bmo is inmiddels op wetsniveau geregeld (artikel 2.1.4, derde lid, van de Wmo 2015) en is daarom niet meer opgenomen in het onderhavige besluit. Tenslotte bevat het artikel in aansluiting op de Wmo 2015 enkele terminologische wijzigingen.

Artikel 3.2

In afwijking van artikel 4:87, eerste lid, van de Awb voorziet dit artikel in een betalingstermijn van dertig dagen (in plaats van zes weken). Dit is in lijn met artikel 4.1.a van het Bmo. Gekozen is voor een termijn van dertig dagen om beter aan te sluiten bij de periode waarover de bijdragen in de kosten in rekening worden gebracht.

Artikel 3.3

Ingevolge artikel 2.1.4, zevende lid, van de Wmo 2015 wordt bij verordening bepaald door welke instantie de bijdrage in de kosten voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget voor opvang wordt vastgesteld en geïnd. Dit kan een andere instantie dan het CAK zijn met het oog op de noodzakelijke bescherming van de persoonsgegevens van opgevangen personen. Dit wijkt af van artikel 16 van de Wmo waarin geregeld was dat die bijdragen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang niet door het CAK werden vastgesteld. Als hierna van 'een andere instantie' wordt gesproken, wordt een andere instantie als bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid, van de Wmo 2015 bedoeld.

De hoofdregel is dat het CAK of een andere instantie de bijdrage in de kosten moet vast stellen binnen vierentwintig maanden na het tijdstip dat zij in kennis is gesteld dat de maatwerkvoorziening is verstrekt (eerste lid). Niet de aanvang van het gebruik van de maatwerkvoorziening is dus bepalend, maar het moment dat het CAK of een andere instantie in kennis is gesteld van de verlening van de maatwerkvoorziening. Daarvan zal pas sprake zijn als er een bijdrageplicht geldt of gaat gelden. Het kan dus ook een maatwerkvoorziening betreffen die meer dan vierentwintig maanden geleden is verleend, maar waarvoor in de loop van de tijd een bijdrageplicht voor de cliënt gaat gelden, bijvoorbeeld door een gewijzigde financiële situatie. In verband met de rechtszekerheid van de persoon aan wie een maatwerkvoorziening is verstrekt is voorzien in een inperking van de terugwerkende kracht van de inningstermijn van de bijdrage in de kosten door het CAK of een andere instantie.

Als het CAK de bijdrage in de kosten binnen de wettelijke termijn van 24 maanden na ontvangst van de gegevens vaststelt, int het CAK de bijdrage over het op het moment van vaststelling lopende jaar en de twee daaraan voorafgaande jaren (eerste lid). Hierbij is aangesloten op de inhoud van artikel 4.1b, eerste lid, van het Bmo. De ingangsdatum van de periode waarover de bijdrage verschuldigd is kan overigens nooit worden gesteld op een datum die is gelegen meer dan 36 maanden voor de dag waarop het besluit waarin de bijdrage in de kosten wordt vastgesteld, aan die persoon is verzonden. Feitelijk is de tweede volzin van het eerste lid de codificatie van Beleidsregel CAK inning eigen bijdrage AWBZ en Wmo.

Als het CAK of een andere instantie niet binnen de termijn van vierentwintig maanden in kennis is gesteld van de verlening van de maatwerkvoorziening, wil dat niet zeggen dat de betrokkene vervolgens nooit meer een bijdrage in de kosten verschuldigd is. Het CAK of een andere instantie kunnen naderhand alsnog een bijdrage in de kosten opleggen, met dien verstande dat de ingangsdatum van de periode waarover de bijdrage in de kosten verschuldigd is niet kan worden gesteld op een datum die is gelegen meer dan vierentwintig maanden voor de dag waarop het vastgestelde besluit inzake de bijdrage in de kosten aan de persoon aan wie een maatwerkvoorziening is verstrekt is verzonden (tweede lid). Hierbij is aangesloten op artikel 4.1b, tweede lid, van het Bmo.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de inning van de bijdrage in de kosten door het CAK plaatsvindt door het versturen van de vierwekelijkse factuur. De inhoud van dit artikel stemt met uitzondering van enkele terminologische punten overeen met artikel 4.1b van het Bmo en de beleidsregels van het CAK.

Artikel 3.4

In het eerste en tweede lid is geregeld welk inkomen relevant is voor de maximale bijdrage in de kosten die een ongehuwde persoon of gehuwde personen gezamenlijk in een kalenderjaar verschuldigd zijn. Het gaat om het inkomen over het tweede kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarin de maatwerkvoorziening is verleend.

In het derde lid, aanhef en onderdeel a, is geregeld dat als het bijdrageplichtig inkomen in het lopende kalenderjaar ten minste € 2.500,- lager is dan het bijdrageplichtige inkomen in het peiljaar, de cliënt kan vragen om het vaststellen van een bijdrage in de kosten op basis van het inkomen in het lopende kalenderjaar.

Indien een persoon als gevolg van de bijdrage in de kosten minder overhoudt dan de zak- en kleedgrens kan de cliënt ook een verzoek doen om het peiljaar te verleggen naar het lopende kalenderjaar (derde lid, aanhef en onderdeel b). Het derde lid gaat er vanuit dat bijdrageplichtigen een dergelijke aanvraag in het lopende kalenderjaar doen omdat zij dan constateren dat zij minder ter vrije besteding overhouden. Wordt de bijdrage in de kosten opgelegd in een van de laatste maanden van het kalenderjaar of nog later, dan ligt het in de rede dat zo'n aanvraag net na afloop van het kalenderjaar wordt gedaan. In de praktijk werden verzoeken tot peiljaarverlegging veelvuldig maanden of jaren later gedaan met de hoop dat de bijdrage in de kosten dan alsnog lager zou worden. Dat was zeer belastend voor de uitvoering. Er wordt vanuit gegaan dat als een aanvraag pas na een lange tijd gedaan wordt de financiële noodzaak om van de uitzondering gebruik te maken ontbreekt. Daarom bepaalt het vijfde lid dat een dergelijk aanvraag in het lopende kalenderjaar of uiterlijk drie maanden na afloop van het kalenderjaar wordt gedaan. Indien ingevolge het derde lid een voorlopige vaststelling van het bijdrageplichtig inkomen heeft plaatsgevonden wordt dit inkomen na afloop van het kalenderjaar waarop de aanvraag betrekking heeft definitief vastgesteld. Het vierde lid voorziet hierin.

Dit artikel is inhoudelijk grotendeels gelijk aan artikel 4.2 van het Bmo. Alleen aan het derde lid is een nieuwe bepaling toegevoegd (onderdeel b). Concreet houdt deze bepaling in dat een voorlopige vaststelling van het bijdrageplichtig inkomen ook plaatsvindt indien de persoon na afdracht van de bijdrage in de kosten minder zou overhouden dan jaarlijks vast te stellen bedrag voor zak- en kleedgeld.

Artikel 3.5

Dit artikel regelt wanneer een gewijzigde burgerlijke staat of leeftijd in aanmerking wordt genomen in de bijdrage in de kosten. Bij de bijdrage in de kosten beoordeelt het CAK of een andere instantie de burgerlijke staat en de leeftijd telkens per vier weken, de termijn dat de bijdrage telkens verschuldigd is. De inhoud van dit artikel sluit aan op dat van artikel 4.3 van het Bmo en wijkt alleen op terminologische punten af.

Artikel 3.6

Voor de vaststelling van de bijdrage in de kosten ontvangt het CAK of een andere instantie gegevens uit de basisregistratie inkomen. Het gaat daarbij om de meest actuele gegevens uit die basisregistratie. Omdat het gaat om gegevens van twee jaar terug, zijnde het peiljaar, betreft het voor het overgrote deel definitieve gegevens. Indien dat niet het geval is, kan het zijn dat latere gegevens en wijzigingen in het inkomen en vermogen ertoe leiden dat de bijdrage in de kosten moet worden herzien. Zijn er in het geheel nog geen gegevens dan stelt het CAK de bijdrage in de kosten

ingevolge het eerste lid vast op het bedrag per vier weken, genoemd in artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, van het besluit. Op grond van het tweede lid corrigeert het CAK of een andere instantie als bedoeld in artikel 2.1.4, zevende lid, van de Wmo 2015, de bijdrage in de kosten zodra die gegevens er wel zijn. Met het bedrag per vier weken, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van het besluit wordt het verschil bedoeld tussen de kostprijs per vier weken en de zak- en kleedgeldgrens. Dit artikel sluit qua inhoud volledig aan op artikel 4.4 van het Bmo en wijkt alleen op terminologische punten af.

Artikel 3.7

In het eerste lid van dit artikel is geregeld dat de bijdrage in de kosten wordt herzien uiterlijk vierentwintig maanden na het tijdstip waarop het CAK of een andere instantie in kennis is gesteld van de omstandigheid die aanleiding geeft tot de wijziging. In verband met de rechtszekerheid van de persoon aan wie een maatwerkvoorziening is verstrekt is voorzien in een inperking van de terugwerkende kracht van de inningstermijn van de herziene bijdrage in de kosten door het CAK of een andere instantie (derde lid). De ingangsdatum van de periode waarover de bijdrage verschuldigd is kan nooit worden gesteld op een datum die is gelegen meer dan 36 maanden voor de dag waarop het besluit waarin de bijdrage in de kosten wordt vastgesteld, aan die persoon is verzonden. Feitelijk is twee volzin van het eerste lid de codificatie van de Beleidsregel CAK inning eigen bijdrage AWBZ en Wmo.

In het tweede lid is geregeld dat de herziene bijdragen kunnen worden verrekend met eerder vastgestelde bijdragen.

Het derde lid strekt ertoe dat een verzuim van het CAK of een andere instantie om de bijdrage in de kosten tijdig te herzien, hersteld kan worden. Als de omstandigheid die aanleiding had moeten geven tot de herziening van de bijdrage in de kosten bijvoorbeeld al dertig maanden geleden aan het CAK of een andere instantie ter kennis is gebracht, kan de bijdrage echter ten hoogste voor de vierentwintig maanden worden herzien.

De inhoud van dit artikel stemt overeen met artikel 4.4a van het Bmo en de betreffende beleidsregels van het CAK.

Artikel 3.8

In het eerste tot en met derde lid worden het indexatiecijfer en de wijze van indexering geregeld voor het maximale verschuldigde bedrag per vier weken (het minimaal maximum) en het bedrag, bedoeld in artikel 3.4, derde lid, onderdeel a, van het besluit. Voor de overige in artikel 3.1 van het besluit genoemde bedragen geldt dat deze worden aanpast aan de hand van de ontwikkelingen van het minimumloon. Daarom is in het vierde lid een afwijkende regeling getroffen. De aanpassing aan de hand van de ontwikkelingen van het minimumloon betekent niet een naadloze aansluiting aan de ontwikkelingen van het minimumloon, maar ook gevolgen met betrekking sociale premies, zoals de premie voor de Zorgverzekeringswet kunnen van invloed zijn. De inhoud van dit artikel stemt afgezien van enkele terminologische punten overeen met dat van artikel 4.5 van het Bmo.

Artikel 3.9

In artikel 4:93 van de Awb is geregeld dat een bestuursorgaan een geldschuld alleen mag verrekenen met een vordering voor zover in de bevoegdheid daartoe bij wettelijk voorschrift is voorzien. Hierin voorziet dit artikel. Het CAK of een andere instantie kan een vordering op de bijdrage in de kosten van de maatwerkvoorziening verrekenen met een som geld die de persoon aan wie deze voorziening is verstrekt vanwege die bijdrage in de kosten nog van het CAK of een andere instantie moet ontvangen. Dit kunnen ook vorderingen van of op deze persoon betreffen krachtens de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. De inhoud van deze bepaling is gelijklopend aan dat van artikel 4.6 van het Bmo met dien verstande dat nu ook de 'andere instanties' expliciet de bevoegdheid hebben gekregen te verrekenen.

Artikel 3.10

Omdat de kostprijs van de bijdragen in de kosten die gebruikelijk zijn voor verblijf in een opvang en voor beschermd wonen aanzienlijk zijn is hiervoor een aparte bepaling in het eerste lid opgenomen. Hierin is bepaald dat betrokkenen niet minder mogen overhouden dan het vierwekelijks bedrag aan zak- en kleedgeld. Om die reden zijn artikel 3.1, eerste en tweede lid, van het besluit inzake de verschuldigde bijdrage in de kosten in artikel 3.1, vijfde lid, van het besluit ook buiten toepassing verklaard voor verblijf in opvang en beschermd wonen.

De zak- en kleedgeldgrens wordt jaarlijks afgeleid van het van toepassing zijnde bedrag, vermeld in artikel 23, eerste lid, van de Wet werk en bijstand, zoals dat geldt in het lopende kalenderjaar, alsmede een bedrag in verband met de standaardpremie gecorrigeerd met de zorgtoeslag en inclusief vakantiegeld (volgens artikel 1, eerste lid, onderdeel g, van de Wet op de zorgtoeslag). Het bedrag vermeld in de Wet werk en bijstand vermeerderd met de standaardpremie, bedoeld in de Wet op de zorgtoeslag betreft een maandelijks bedrag dat wordt omgerekend tot het vierwekelijks minimale bedrag aan zak- en kleedgeld. De zak- en kleedgeldgrens voor zorg met verblijf op grond van de AWBZ en opvang op grond van het Bmo werd per maand vastgesteld; in 2014 bedroeg dit € 300,15 voor alleenstaanden en € 466,85 voor gehuwden. Bij de bijdrage in de kosten op grond van het Bmo werd - anders dan opvang - reeds uitgegaan van perioden van vier weken. De bijdrage in de kosten voor beschermd wonen en opvang wordt tevens vierwekelijks, zodat kan worden aangesloten bij de systematiek die geldt voor de bijdrage in de kosten, bedoeld in artikel 3.1 van het besluit. Om tot een vierwekelijks bedrag te komen voor de bijdrage in de kosten voor beschermd wonen en opvang op grond van artikel 3.10 van het besluit wordt het bedrag gedeeld door tweeënvijftig en vervolgens vermenigvuldigd met vier.

De gemeenteraad is verplicht in de verordening te bepalen op welke wijze de kostprijs per vier weken voor de bijdragen in de kosten voor opvang en beschermd wonen wordt berekend. Onder kostprijs wordt de prijs verstaan waarvoor de gemeente het verblijf in een opvang en voor beschermd wonen heeft ingekocht bij de instelling. Indien sprake is van een aantal dagen of een week verblijf in een opvang en voor beschermd wonen berekent het CAK of een andere instantie de verschuldigde bijdrage in de kosten aan de hand van de door de gemeente aangeleverde vierwekelijkse kostprijs. De gemeente moet het CAK dan voorzien van een opname- en ontslagdatum, zodat de bijdrage in de kosten naar evenredigheid van de duur van het verblijf kan worden vastgesteld.

Onder beschermd wonen wordt het wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding verstaan (artikel 1.1.1 van de Wmo 2015). Bij een bijdrage in de kosten voor beschermd wonen kunnen betrokkenen tevens een bijdrage in kosten voor andere maatwerkvoorziening verschuldigd zijn, bijvoorbeeld een bijdrage in de kosten voor een scootmobiel. Artikel 3.1, eerste lid, van het besluit regelt wat de gemeenteraad maximaal aan bijdrage in de kosten voor de maatwerkvoorzieningen per vier weken mag vragen. De vaststelling en inning van de bijdrage in de kosten gebeurt door het CAK. Indien sprake is van een bijdrage in de kosten voor beschermd wonen en een bijdrage in kosten voor een andere maatwerkvoorziening worden de bijdragen in de kosten door het CAK bij elkaar opgeteld. Voorts geldt dat conform artikel 3.10, eerste lid, van het besluit de betrokkenen niet minder mogen overhouden dan het vierwelijkse bedrag aan zak- en kleedgeld.

Het tweede lid regelt dat de persoon die meer dan een nacht in een opvang verblijft voor een andere maatwerkvoorziening geen bijdrage in de kosten verschuldigd is. Dit geldt in gelijke zin als de echtgenoot van die persoon meer dan een nacht in een opvang verblijft. Indien hiervan sprake is en voor zover er geen sprake is van personen die de thuissituatie hebben verlaten in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld doet het college aan het CAK mededeling van de bijdragen in de kosten die door de bedoelde instantie zijn vastgesteld. Het CAK zorgt dat de bijdrage in de kosten voor een andere verstrekte maatwerkvoorziening voor de persoon of zijn echtgenoot gedurende de gehele periode van vier weken verval, ook al is bijvoorbeeld slechts sprake van verblijf gedurende enkele nachten. Het CAK gaat pas opnieuw een bijdrage in de kosten voor een andere verstrekte maatwerkvoorziening voor de betreffende persoon of zijn echtgenoot opleggen als het CAK een signaal heeft ontvangen van de gemeente of de betreffende instelling dat het verblijf is geëindigd. De oplegging geschiedt dan met ingang van de eerstkomende periode van vier weken.

Met het derde lid wordt geregeld dat artikel 3.9 niet van toepassing is op de bijdrage in de kosten voor de opvang voor zover betrekking hebbend op personen die de thuissituatie hebben verlaten in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld. In de verordening wordt bepaald door welke instantie de bijdrage in de kosten voor opvang wordt vastgesteld en geïnd. De gemeenteraad is vrij in het opleggen van een bijdrage in de kosten. Het college zorgt ervoor dat aan het CAK mededeling wordt gedaan van de bijdragen die door de bedoelde instantie zijn vastgesteld, voor zover niet betrekking hebbende op personen die de thuissituatie hebben verlaten in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld (artikel 2.1.4, zevende lid, van de Wmo 2015). Het college dient zorg te dragen dat de persoonsgegevens van opgevangen personen, voor zover betrekking hebbend op personen die de thuissituatie hebben verlaten in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, maximaal worden beschermd. Om de veiligheid van deze personen te borgen moet de verblijfplaats van deze personen geheim blijven. Daarom leveren instellingen voor opvang van deze personen geen gegevens aan het CAK. Dit heeft tot gevolg dat het CAK de in artikel 3.1, vierde lid, onderdeel b, en artikel 3.10, tweede lid, bedoelde anticumulatieregeling voor deze groep van personen sowieso niet kan uitvoeren. Van cumulatie van bijdragen voor deze personen zal geen sprake zijn, aangezien door het CAK aan deze personen geen bijdragen voor (andere vormen van) zorg en ondersteuning worden opgelegd. Om redenen van veiligheid vindt immers

ook voor andere zorgvormen aan deze slachtoffers geen informatiestroom richting het CAK plaats. De inhoud van dit artikel sluit aan bij de artikelen 4.1, achtste lid, en 4.7 van de Bmo.

Artikel 3.11

In artikel 4:93 van Awb is geregeld dat een bestuursorgaan een geldschuld alleen mag verrekenen met een vordering voor zover in de bevoegdheid daartoe bij wettelijk voorschrift is voorzien. Het onderhavige artikel strekt er toe gemeenten de bevoegdheid te geven om te verrekenen. Op die wijze kunnen gemeente de bijdrage in de kosten voor verblijf in een opvang verrekenen met de bijstandsuitkering die betrokkene van de gemeente ontvangt. De inhoud van dit artikel sluit één-op-één aan op dat van artikel 4.8 van het Bmo.

Hoofdstuk 4. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

PM

Hoofdstuk 5. Continuïteit hulpverleningsrelatie

Artikel 5.1

Eerste lid

Dit lid bepaalt dat het college in overeenkomsten met aanbieders als verplichting opneemt dat de aanbieder gehouden is om met de vorige aanbieders te overleggen over de overname van personeel. Daarmee wordt het naleven van deze conditie ook een contractuele verplichting voor aanbieders jegens het college, zodat het college aan het niet naleven daarvan (indien noodzakelijk) consequenties kan verbinden en aanbieders hier rechtstreeks op kan aanspreken. Dit lid sluit aan op de tekst van artikel 1b, tweede lid, van het Bmo.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat het college de opdracht tot het leveren van maatwerkvoorzieningen ten minste drie maanden voor de ingangsdatum van de opdracht verleent. Op deze wijze is er sprake van een vastgelegde minimale periode waarin de aanbieder of aanbieders in overleg dienen te treden met de vertrekkende aanbieder(s) over de overname van personeel. Het collectief aanvragen van ontslag voor het personeel van de huidige aanbieder kan worden uitgesteld totdat duidelijkheid bestaat over de vraag of die aanbieder wellicht opnieuw een opdracht van het college verleend krijgt dan wel welke andere aanbieder die opdracht krijgt. De inhoud van het artikel sluit aan op de inhoud van artikel 1.b, derde lid, van het Bmo.

Hoofdstuk 6. Wijziging van andere besluiten

Artikel 6.1

Dit artikel strekt tot wijziging van artikel 21 van het Besluit aanvullende arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitspensioen militairen en is van technische aard: de "Wet maatschappelijke ondersteuning" wordt vervangen door "Wet maatschappelijke ondersteuning 2015".

Artikel 6.2

Dit artikel strekt tot wijziging van de artikelen 1, 2 en 3 en het opschrift van artikel 4 van het Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding. Deze wijzigingen zijn van technische aard en vervangen de verwijzingen naar de Wmo door "Wmo 2015" en voor zover relevant het juiste artikel in de Wmo 2015.

Artikel 6.3

Dit artikel strekt tot aanpassing van artikel 46 van en bijlage 5 bij het Besluit basisregistratie personen en is van technische aard. De verwijzingen naar de oude artikelen in de Wmo zijn vervangen door de juiste artikelen in de Wmo 2015.

Artikel 6.4

Met deze bepaling wordt artikel 3 van het Besluit beperking verkoop en gebruik tabaksproducten gewijzigd. Meer concreet gaat het om de verwijzing naar het nieuwe artikel in de Wmo 2015.

Artikel 6.5

Dit artikel strekt tot wijziging van artikel 21 van het Besluit bijzondere militaire pensioenen waarin nog naar de Wmo werd verwezen. Deze verwijzing is vervangen door een verwijzing naar "Wmo 2015".

Artikel 6.6

In artikel 27 en de opschriften van de bijlagen 27b, 27c en 27d van het Besluit decentralisatie- en integratie-uitkeringen is de verwijzing naar de Wmo telkens vervangen door de verwijzing naar de nieuwe Wmo 2015.

Artikel 6.7

Ingevolge artikel 20 van de Wmo konden bij algemene maatregel van bestuur specifieke uitkeringen worden verstrekt ten behoeve van het beleid op het terrein van openbare geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijke opvang en verslavingsbeleid. Artikel 13 van het Besluit brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid strekte ter uitvoering hiervan. Omdat al enige jaren geen specifieke uitkeringen meer verstrekt worden is artikel 20 in de Wmo 2015 verdwenen. Om die reden is ook artikel 13 vervallen. Dit artikel strekt hiertoe.

Artikel 6.8

Dit artikel strekt tot wijziging van bijlage I bij het Besluit huurprijzen woonruimte en is van technische aard: verwezen is naar de juiste bepaling in de Wmo 2015.

Artikel 6.9

Met dit artikel worden de artikelen 1, 2a, 8, tweede lid, en 17a, tweede lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen gewijzigd. De wijzigingen hebben een technisch karakter en zijn een gevolg van de vervanging van de bepalingen over het steunpunt huiselijk geweld (SHG) door bepalingen over het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK) in de Wmo 2015.

Artikel 6.10

Door dit artikel wordt artikel 1 van het Besluit tijdelijke verruiming toepassingsbereik concentratietoezicht op ondernemingen die zorg verlenen aangepast. Deze wijziging is van technische aard en strekt er toe te verwijzen naar de juiste terminologie en het juiste artikel in de Wmo 2015.

Artikel 6.11

Dit artikel strekt er toe de artikelen 1 en 2 van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te wijzigen. Ook is artikel 3 van dat besluit vervallen. De wijzigingen hebben een technisch karakter en zijn een gevolg van de vervanging van de bepalingen over het steunpunt huiselijk geweld (SHG) door bepalingen over het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK) in de Wmo 2015.

Artikel 6.12

Dit artikel bepaalt dat artikel 4.10 van het Besluit Wfsv vervalt en heeft een technisch karakter. In laatstgenoemd artikel werd verwezen naar een oud artikel uit de Bmo dat geen deel meer uitmaakt van de Bmo 2015.

Artikel 6.13

Met dit artikel vervalt artikel 11 van het Besluit WWB 2007. In artikel 11 werd bepaald dat voor de verlening van bijstand aan niet ingeschrevenen in de basisregistratie personen werden aangewezen:

- a. de gemeenten opgenomen in bijlage A van het Bmo, en
- b. de centrumgemeenten voor maatschappelijke opvang en verslavingsbeleid, bedoeld in artikel 1 van het Besluit brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid.

Artikel 6.14

Dit artikel strekt er toe de artikelen 16d en 22 van het Besluit zorg qua terminologie en qua verwijzingen in overeenstemming te brengen met de nieuwe Wmo 2015.

Artikel 6.15

Dit artikel strekt tot wijziging van artikel 3, tweede lid, van de Reclasseringsregeling 1995 en is van technische aard: er wordt in het nieuwe artikel naar de juiste bepaling in de Wmo 2015 verwezen.

Artikel 6.16

Dit artikel bewerkstelligt dat artikel 1 van het Besluit van 11 december 1996, houdende uitvoering van artikel 1, tweede lid, van de Kwaliteitswet zorginstellingen en wijziging van enige besluiten op grond van de Ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is gewijzigd. Hiertoe zijn de onderdelen e en f van artikel 1 vervallen. samengevoegd tot een nieuwe begripsomschrijving, te weten "maatwerkvoorziening". Het betreft een technische wijziging.

Artikel 6.17

Dit artikel strekt tot wijziging van artikel 13a van het Uitvoeringsbesluit belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992 en is van technische aard: de "Wet maatschappelijke ondersteuning" wordt vervangen door "Wet maatschappelijke ondersteuning 2015".

Artikel 6.18

Dit artikel strekt tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 (hierna: UBOB 1968).

Onderdelen A en B

Door de onderdelen A en B sluiten de artikelen 1 en 7 van het UBOB 1968 aan op de gewijzigde nummering in artikel 11, eerste lid, onderdeel g. Laatgenoemd artikel is aangepast in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. De wijzigingen in de artikelen 1 en 7 van het UBOB 1968 zijn slechts van technisch aard.

Onderdeel C

De vrijstelling als bedoeld in het ingevoegde artikel 7a van het UBOB 1968 voorziet in het vrijstellen van diensten, zoals op gelijke voet de vrijstelling, bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel g, onder 2°, van de Wet de omzetbelasting 1968 (Wet OB 1968), voor AWBZ-zorg (persoonlijke verzorging en begeleiding) en huishoudelijke verzorging in het kader van de oude Wmo. Met de wijze waarop de vrijstelling is geformuleerd wordt beoogd rekening te houden met de beoogde innovatie van het dienstenaanbod van de gemeenten en de uitvoerbaarheid voor de belastingpraktijk. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de tekstuele aanpassing van de betreffende bepaling in de Wet OB 1968 niet leidt tot een inhoudelijke wijziging en derhalve niet leidt tot een ruimer dan wel een beperkter bereik van de wettelijke huidige btw-vrijstelling. Deze vrijstelling doet geen afbreuk aan de reeds bestaande vrijstellingsbepalingen op grond van de Wet OB 1968 waarmee bepaalde goederen en diensten binnen de sectoren sociaal-cultureel en welzijn zijn vrijgesteld van btw.

Artikel 7a van het UBOB 1968 voorziet onder de nader beschreven voorwaarden in een vrijstelling van omzetbelasting voor diensten die als maatwerkvoorziening of algemene voorziening worden verstrekt als bedoeld in de artikelen 1.2.1 en 2.2.3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. De gemeente beoordeelt of iemand ten behoeve van de zelfredzaamheid of participatie ondersteuning behoeft, en zo ja, in welke vorm. Met uitzondering van diensten verricht aan een persoon aan wie een persoonsgebonden budget is verstrekt dient de vrijgestelde dienst te worden verricht op grond van een door de gemeente gesloten overeenkomst. De uiteindelijke uitvoering van die overeenkomst kan dus ook vrijgesteld plaatsvinden door een andere partij dan die waarmee de gemeente de overeenkomst heeft gesloten ('onderaanneming'). Niet onder de vrijstelling vallen situaties die in feite te kwalificeren zijn als het ter beschikking stellen van arbeid of personeel aan de partij die de overeenkomst met de gemeente gesloten heeft. De vrijgestelde diensten betreffen activiteiten die zich richten op het ondersteunen van cliënten die (tijdelijk) niet zelfstandig in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden. De vrijgestelde diensten richten zich op de begeleiding en (het overnemen van) de praktische ondersteuning daarbij. In deze vrijstelling wordt met de woonruimte ook de toegang daartoe verstaan. De ondersteunende activiteiten gericht op de bevordering van participatie en zelfredzaamheid zijn waar nodig ook gericht op de medebewoners van het huishouden. De term 'huishouden van de cliënt' staat los van de vorm van de leefeenheid waarbinnen de cliënt woont.

In artikel 7a, derde lid, van het UBOB 1968 wordt een opsomming gegeven van diensten die niet tot de beoogde reikwijdte van deze vrijstelling behoren. Deze lijst dient ter verduidelijking van het eerste lid, onderdeel c, van het UBOB 1968 en is niet limitatief. Daarnaast geldt dat bij ministeriële regeling diensten kunnen worden aangewezen die in

verband met het voorkomen van een ernstige verstoring van concurrentieverhoudingen niet tot deze vrijstelling dienen te behoren.

Onderdeel D

De wijzigingen van bijlage B dienen er slechts toe aan te sluiten op de nummering en terminologie van het gewijzigde artikel 11, eerste lid, onderdeel g, van de Wet omzetbelasting en de Wmo 2015. Deze zijn slechts van technisch aard.

Artikel 6.19

In artikel 2.1, zevende lid, van het Uitvoeringsbesluit WTZi is sub 1° vervallen. Dit onderdeel regelde dat kleinschalige voorzieningen voor beschermd wonen van mensen met een psychiatrische aandoening, in afwijking van wat ten algemene voor AWBZ-instellingen voor intramurale zorg geldt, hun onroerend goed zonder toets van het College sanering mochten verkopen en de opbrengsten daarvan niet in het Algemeen Fonds Bijzonder Ziektekosten hoefden te storten. Nu beschermd wonen van mensen met een psychische stoornis naar de Wmo 2015 is overgeheveld, hoort dit niet meer in het Uitvoeringsbesluit WTZi thuis.

Artikel 6.20

Dit artikel strekt tot wijziging van artikel 9, tweede lid, van het Zorgindicatiebesluit en is van technische aard: de verwijzing naar de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt vervangen door "Wet maatschappelijke ondersteuning 2015".

Hoofdstuk 7. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 7.1

Dit artikel wijzigt de grondslag van het Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998. In dat besluit is vastgesteld welke registraties, en gedurende welk tijdvak, in aanmerking worden genomen voor de toepassing van artikel 1.1.2, vierde lid, onderdeel d, van de Wmo 2015. Sedert de inwerkingtreding van de Wmo 2015 berust het Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998 op artikel 1.1.2, vijfde lid, van de Wmo 2015.

Artikel 7.2

Dit artikel wijzigt de grondslag van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Na inwerkingtreding van de Wmo 2015 en dit besluit berust dat besluit op de artikelen 3.2, derde lid, en 4.3.1, vierde lid, van de Wmo 2015.

Artikel 7.3

Dit artikel wijzigt de grondslag van het Besluit chronische zieken en gehandicapten. Na inwerkingtreding van de Wmo 2015 en dit besluit berust dat besluit op artikel 2.1.4, vierde lid, van de Wmo 2015.

Transponeringstabel

Artikelen Uitvoeringsbesluit Wmo 2015	Artikelen Bmo	Grondslag Wmo 2015
1.1	1	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
1.2, 1 ^e lid	1.1, 1 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
1.2, 2 ^e lid	1.1, 2 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
1.2, 3 ^e lid	1.1, 3 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
1.2, 4 ^e lid	1.1, 4 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
1.2, 5 ^e lid	1.1, 5 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
2.1, 1 ^e lid	1a, 1 ^e lid	1.2.2, 3 ^e lid
2.1, 2 ^e lid	1a, 2 ^e lid	1.2.2, 3 ^e lid
3.1, 1 ^e lid	4.1, 1 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder a en b
3.1, 2 ^e lid	4.1, 2 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder a en b
3.1, 3 ^e lid	4.1, 3 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef
3.1, 4 ^e lid	4.1, 7 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder e
3.1, 5 ^e lid	4.1, 8 ^e lid, 7.7, 1 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder e
3.2	4.1a	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder c
3.3, 1 ^e lid	4.1b, 1 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef
3.3, 2 ^e lid	4.1b, 2 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef
3.4, 1 ^e lid	4.2, 1 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
3.4, 2 ^e lid	4.2, 2 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
3.4, 3 ^e lid	4.2, 3 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
3.4, 4 ^e lid	4.2, 4 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder b
3.4, 5 ^e lid	4.2, 5 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef
3.5	4.3	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef
3.6, 1 ^e lid	4.4, 1 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder a en b
3.6, 2 ^e lid	4.4, 2 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder a en b
3.7, 1 ^e lid	4.4a, 1 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef
3.7, 2 ^e lid	4.4a, 2 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef
3.7, 3 ^e lid	4.4a, 3 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef
3.7, 4 ^e lid	4.4a, 4 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef
3.8, 1 ^e lid	4.5, 1 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder a

3.8, 2 ^e lid	4.5, 2 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder a
3.8, 3 ^e lid	4.5, 3 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder a
3.8, 4 ^e lid	4.5, 4 ^e lid	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder a
3.9	4.6	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder d
3.10	4.1, achtste lid, 4.7	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder a en e
3.11	4.8	2.1.4, 4 ^e lid, aanhef en onder d
<i>Hoofdstuk 4</i>	<i>PM</i>	<i>PM</i>
5.1, 1 ^e lid	1b, 2 ^e lid	2.6.5, 2 ^e lid
5.1, 2 ^e lid	1b, 3 ^e lid	2.6.5, 2 ^e lid
6.1	nvt	nvt
6.2	nvt	nvt
6.3	nvt	nvt
6.4	nvt	nvt
6.5	nvt	nvt
6.6	nvt	nvt
6.7	nvt	nvt
6.8	nvt	nvt
6.9	nvt	nvt
6.10	nvt	nvt
6.11	nvt	nvt
6.12	nvt	nvt
6.13	nvt	nvt
6.14	nvt	nvt
6.15	nvt	nvt
6.16	nvt	nvt
6.17	nvt	nvt
6.18	nvt	nvt
6.19	nvt	nvt
6.20	nvt	nvt
7.1	nvt	nvt
7.2	nvt	nvt
7.3	nvt	nvt
8.1	nvt	nvt
8.2	nvt	nvt